

КОММУНИСТИК ПАРТИЯ - ДАВРИМИЗНИНГ



Тошкентдаги МПС заводининг коллектив КИСС XX с'езиди очилиш кунини меҳнатда яхши натижалар билан кутиб олаётди. Суратда: (чапдан) 3-нчи механика цехининг тоқари С. Шейнин ва старший мастер А. Жилилов ўртоқлар тепповоз дизель мотори шестернясининг ишланганини кўздан кечирмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Оғир саноат—экономика-мизнинг асоси

Заводимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX с'езиди очилиш кунини бешон мамлакатимиздаги барча меҳнаткашлар билан бир қаторда билиш, ижодий ташаббусдорлиги ва меҳнат соҳасидagi ғайратли ҳаракатидан ҳам ошган бир вазиёга кутиб оламоқдалар.

СССР халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг 1956—1960 йилларга мўжааланган олтинчи бешйиллик пилани юзасидан КИСС XX с'езининг Директивалари проектида мамлакатимиздаги барча ривожлантиришнинг гўт катта программаси белгилаб берилган. Директивалар проектида кўрсатилганича, СССР халқ ҳўжалигини ривожлантириш олтинчи бешйиллик пиланининг асосий вазиёлари — оғир саноатни устуи даражада ривожлантириш, техникани тиймай тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш базасида халқ ҳўжалигининг ҳамма тармоқларини янада кўнг миқ'ёсда ўстиришни таъминлаш, кишлоқ ҳўжалиги ишлабчиқаришини кескин равишда юксалтиришни амалга оширишдан ва шу асосда совет халқининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини анча оширишга эришишдан иборатдир. Коммунистик партия ўзининг бутун фаолияти давомида оғир саноатни халқ ҳўжалигининг бошқа соҳаларига нисбатан устуи даражада ривожлантиришга алоҳида а'тибор бериб келди ва ҳўзир ҳам а'тибор бериб келмоқда. Чўнги оғир саноат социалистик икономикамиз асосларининг асосидир.

Янги бешйилликда оғир индустриянинг юраги бўлган машинасозлик саноати ҳамма чоралар билан янада ривожлантирилади, машиналар, асбоб-ускуналарнинг энг мукамал хиллари, автомобиллар, мураввас пророблар ва бошқа хил ускуналар ишлаб чиқариш олдинчи бешйилликларга нисбатан анча кўпайди. Бу с'ез ва нисбатан корхоналарга техникани янада тараққий эттириш, ишлабчиқаришнинг ва меҳнатини ташкил этишни янада яхшилаш талаб қилади. Социалистик саноатимизнинг кўпмиллионли армияси бу улуғвор вазиёларни парав билиш учун ўзларининг бутун билиш ва куч-ғайратини амалиётларини бирдамлик билан йиғиб қўймоқда.

Коллективимиз КИСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларини амалга ошириб, ишлабчиқаришга янги техника ва прогрессив технологияни кўнг жўрий қилиш йўлида дастлабки итуқларни кўлга киритди. Биз ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг таннархини систематик сўратга қайтариб олиш мақсадида мамлакатимиздаги дигор корхоналар коллективларининг прогрессив иш методларини ҳартомлашда нухта ўрганиш ва уларнинг усулларини ўзимида жўрий қилишга алоҳида а'тибор бердик. Шу мақсадда ўтган йил 20 дан ортиқ ишчи ва инженер-техник ходимларимиз Москва, Ленинград, Куйбисев ва бошқа шаҳарлардаги машинасозлик корхоналарида бўлиб, улардаги илгиларни ўрганиб қайтилар.

Коллективимиз шонли КИСС XX с'езиди шарафига бошланган умумхалқ социалистик муسابакаси кўпийлиб, ўз зиммасига ошган мажбурият олган эди. Ишчилар ва инженер-техник ходимларининг астойдил ишларини натижага бериб мажбурият шараф билан бажарилди: она-Ватанга пиландан ташқари 100 миң сўмлик ортиқ турли хил маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Б. ПАВЛОВСКИЙ, А. АЛИМУХАМЕДОВ, Ж. ТУЛАГАНОВ, П. НОВИКОВ,

Тошкентдаги «Полимер» заводининг ишчилари.

Партиядан миннатдормиз

Партиямиз XX с'езининг Директивалари проектида янги бешйилликнинг асосий вазиёлари — халқ ҳўжалигининг ҳамма тармоқларини янада ўнг бериб юксалтириш ва шу асосда совет халқининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини анча оширишдан иборатдир, деб алоҳида кўрсатиб ўтилган. Коммунистик партия ўзининг бутун фаолияти давомида меҳнаткашларнинг моддий ва маданий турмуш даражасини муттаасил ошириб, ҳақида оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқда. Бу улуғ ғамхўрликни заводимиз ишчилари ҳаётида ҳам яққол кўриш мумкин.

Мен бундан 27 йил муқаддам шонли революцион традицияларга эга бўлган Каганович номи паровоз-вагон ремонт заводида ишга кирдим. Коллективимизнинг ёрдами билан, даставвал рус ўртоқларининг ақидан берган ёрдами ва оталарча ғамхўрлик тўғрисида ўтган вақт ичида кўпгина касбларни ўрганим. Ўз тенгдошларим Умаров, Лисков ва Мирзаев ўртоқлар билан бир қаторда астойдил ишлаб келмоқдам. Ҳаёда меҳнат менга ва оила а'золаримга бахт ҳамда севинч бағишламоқда. Завод менга алоҳида устуи кўриб берди.

Давлат кесайиб қолганлигим учун менга систематик сўратда нафақа тўлаб келмоқда. Шунингдек, корхонада узоқ йилдан бери ишлаб келатганлигим учун кўпмича ҳақ ҳам оламоқдам. Хар йили берилаётган меҳнат отпускамни санатория ва курортларда ўтказайман. Биргина Сочидаги санаторияда беш марта ҳам олдим.

Коммунистик партия ва совет ҳўкуматининг биз ишчилар ҳақида қилаётган ғамхўрликларига жавобан коллективимиз иш сўратини тобора оширмоқда. Корхонада январь ойи топириги муқаддас ишлари бажарилиб ва кўпмича равишда бирнеча юз миң сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Биргина бизнинг 2-нчи сўмлик пех коллективи пиландан ташқари 120 миң сўмлик маҳсулот берди. Шунингдек, февраль ойининг биринчи декада топириги ҳам ортиги билан бажарилади.

С. АНБАРОВ,

Каганович номи паровоз-вагон ремонт заводининг ишчиси, пенсияер.

Олтинчи бешйилликнинг муваффақиятли бажарилишини одамлар — ишчилар, молхўзчилар, интеллигенция, уларнинг фидомерона, қаҳрамонона меҳнати хал қилади, партия, совет ҳўжалик, касба союз ташкилотларимизнинг ташкилотчилик иши, уларнинг саноат корхоналарига, нурилишларга, молхўз-

ларга, машина-трактор станцияларига, совхозларга қилаётган раҳбарлини дарамаси хал қилади. (СССР халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг 1956—1960 йилларга мўжааланган олтинчи бешйиллик пилани юзасидан КИСС XX с'езиди Директивалари проектидан).

Коммунистик партия—коммунизм қуришнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси

1956 йил 14 февраль — Ватанимиз тарихига, жонажон Коммунистик партиямиз тарихига, коммунизмнинг фидокор қурашчилари тарихига олтин ҳарфлар билан ёзилади. Бугун азиз Ватанимизнинг юраги Москвада «шонал Ленин барпо қилган партиянинг» — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тарихий XX с'езиди очилади. Бугун ўз партиясини жондан азиз севган, партиямиз шон-шўхрати учун жон фидо қилишга тайёр бўлган ҳарбир совет кишисининг, озоликка, бахт-саодатга Коммунистик партия раҳбарлигида муассар бўлган ҳарбир хитой ватанпарварининг, халқ демократияси мамлакатларидаги ҳарбир меҳнаткашнинг, Совет Иттифоқининг, чет-эллардаги миллион-миллион дўстларининг а'тибори, фикри-ёди, нигоҳи Москвага қаратилган.

Чўнги улуғ Ленин вужудга келтирган ва янги ота-бонани Коммунистик партиямизнинг янги асридан ортиқ қаҳрамонона қураш тарихи халққа фидокорона хизмат қилишининг, халқ манфаатлари йўлида фидокорона қурашнинг буюк намунасини кўрсатди. Коммунистик партиямизнинг, қаҳрамонона тарихи ишчи ва деҳқонларнинг иши учун фидокорона қураш тарихидан, жамиятининг революцион йўлида қайта қуриш ва меҳнаткаш инсоният учун бахтли ва кўнгоҳ ҳаёт барпо қилиш учун қураш тарихидан иборатдир. Халқимиз мамлакатимизда илгари бўлиб ўтган барча сийсий партиялар орасида фақат коммунистик партиясининг меҳнаткашларнинг тўғ манфаатларини фидо этганидан чинанам халқ партияси эканлигини кўпийлиб тарихий тажрибасида кўриб ишонч ҳосил қилиб, партиямиз раҳбарлиги остида коммунизм сари тўғиловча олга бормоқда. Генал Лениннинг Коммунистик партия — давримизнинг ақд-ирони, шон-шарафи ва вилдони деган ҳоҳиша сўзлари ҳоҳиш қилди ҳарқачонинида ҳам кучли ма'но ва мазмун касб этмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг, тарихий XX с'езиди мисли кўрнмаган даражада уюшган ва бирлашган ҳолда, гоийиб ва ташкилий жиҳатдан ўзган ва мувоқаддасланган ҳолда, мамлакатимиз халқларини ва бутун дунё меҳнаткашларини орасида обрў ва а'тибори ҳарқачонинида ҳам ошган ҳолда келди. Жаҳон революцион ва ишчилар ҳаракатининг «зарбдор ариаласи» бўлган партиямиз ўзининг бу с'езиди янги «зарбдор брталаси» — Хитой ва Борейдан тортиб, Ўзбекистон ва Венгрияга бўлган халқ демократияси мамлакатларидан иборат дўстлари ўнг улағайтган тарихий кунларда янада қўнғайиб, обрўни, та сирини буюк кучга айлانган ҳолда келди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг инсоният олдигаги биринчи буюк хизмати шундаки, партиямиз кишилик тарихида янги давр очган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тарихий ғалабасини ташкил қилди, ишчи ва деҳқонларнинг биринчи социалистик давлатини барпо қилишга раҳбарлик қилди. Эндизидан, Улуғ Хитойдан тортиб бутун халқ демократияси мамлакатларидан юз миллионлаб меҳнаткашлар оммаси социализм байриги остида янги ҳаёт барпо қилаётган тарихий дарода Улуғ Октябрь социалистик революциясининг жаҳоншумул-тарихий аҳамияти ҳарқачонинида ҳам яққол намоён бўлмоқда, бу улуғ революциянинг ташкилотчиси ва илҳомчиси бўлган Коммунистик партиямизнинг обрў ва а'тибори мислсиз ошиб бормоқда.

Коммунистик партиямизнинг буюк тарихий хизмати яна шундаки, халқимиз партиямиз кўрсатган йўлдан бориб, Генал Лениннинг, мамлакатимизда социализм барпо қилишдан иборат буюк пиланини амалга оширди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари партиямиз етакчилигида биринчи бўлиб социализм қуришнинг ҳали синалмаган йўлидан олга бордилар ва бу билан бутун инсониятга олга бахтли ҳаёт йўлини очиб бердилар.

Партиямизнинг буюк тарихий хизмати яна шундаки, у ишчилар синфи билан молхўзчи деҳқонларнинг буюкмас иттифоқини, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги қардошлик ва дўстликни тиймай муостақамлади, Ватанимиз халқларини совет ватанпарварлиги руҳида, халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализи руҳида тиймай тарбиялади. Коммунистик партиямизнинг бу улуғ иши социализмни қуриш йўлиларида ҳам, Ватанимиз бошига оғир кунлар тушган улуғ Ватан уруши йилларида ҳам совет халқининг тарихий ғалабаларини таъминлади.

Коммунистик партия совет халқини э'р ишонч билан коммунизм сари олға бошлаб бормоқда. Генал Лениннинг раҳбарлиги остида, Лениннинг шогирди ва

унинг ишларининг давомчиси улуғ Сталиннинг ҳамда уларнинг сифошларининг раҳбарлиги остида жангларда чиникқан Коммунистик партиямиз эндиликда коммунизм қураётган совет жамиятининг етакчи, раҳбар ва йўлбошловчи кучидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг тарихий XX с'езидида мамлакатимизни коммунизм сари тараққий этдириш йўлида буюк ғалабалар билан келди. Партиямизнинг жанговар штаби — КИСС Марказий Комитетининг раҳбарлиги остида XIX с'езидан буюн амалга оширилган ишлар — мамлакатимизнинг иқтисодий қудратини янада муостақамлаш йўлида, коммунизмнинг молдий-техника базасини вужудга келтириш йўлида, бутун дунёда тинчликни сақлаш ва муостақамлаш йўлида қилинган ишлар — ўз миқ'ёси, мазмунини ва аҳамиятини жиҳатдан мислсиз даражада каттайдир.

КИСС Марказий Комитетининг сентябрь (1953 йил), февраль-март, июнь (1954 йил), январь, июль (1955 йил) Пленумларининг, СССР Олий Совети сессияларининг тарихий қарорлари Коммунистик партиянинг XIX с'езидан буюн мамлакатимизнинг иқтисодий қудратини янада муостақамлаш, оғир индустрияни ҳар тарафлама ривожлантириш, кишлоқ ҳўжалигини кескин сўратда юксалтириш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий даражасини янада юксалтириш соҳасида қилаётган буюк ишларининг ёрдамида ифодасидир.

Бутун мамлакатимиз, бутун совет халқини, бутун прогрессив инсоният СССР халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг олтинчи бешйиллик пилани юзасидан КИСС XX с'езиди Директивалари проектини э'р мамнуният билан кутиб олди. Совет кишилари бу Директивалар проектида белгилашган тарихий вазиёларнинг бажарилиши Совет Ватанимизнинг шон-шўхратини янада баланд қўтаришини, унинг халққаро обрўлини мислсиз даражада оширишини, коммунизм сари тараққийлашнинг янада тезлашини яхши англаб, партиямиз а'лон қилган Директивалар проектини ҳуррадан билан ма'қулламоқда ва одимизда турган улуғ вазиёларни бажаришга э'р ғайрат билан олашмоқда.

«СССР халқ ҳўжалигини ривожлантириш олтинчи бешйиллик пиланининг асосий вазиёлари» — дейилади Директивалар проектида, — оғир саноатни устуи даражада ривожлантириш, техникани тиймай тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш базасида халқ ҳўжалигининг ҳамма тармоқларини янада кўнг миқ'ёсда ўстиришни таъминлашдан, кишилик ҳўжалиги ишлабчиқаришини кескин равишда юксалтиришни амалга ошириш ва шу асосда совет халқининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини анча оширишга эришишдан иборатдир».

Олтинчи бешйилликда саноат маҳсулотини тахминан 65 процент қўпайтириш белгиланган. Ишлабчиқариш воситалари ишлабчиқариш беш йил—мобайида тахминан 70 процент, ие'тмо'л буюмлари ишлабчиқариш 60 процент қўпайтириломоғи керак.

Социалистик кишлоқ ҳўжалиги олтинчи бешйилликда кескин равишда юксалди. 1960 йилда дон экинлари янги ҳосилини 180 миллион тоннага (11 миллиард пуга) етказди, гўшт етиштиришнинг 1955 йилдаги нисбатан икки баравар қўпайтириш, сутини 95 процент, тухумини 154 процент, жўнни 82 процент қўпайтириш мўжааланган. СССРда пахта етиштириш 56 процент ошди. Республикамизда пахта етиштириш 1960 йилда 1955 йилга нисбатан бир янм баравар қўпайтирилди.

Олтинчи бешйилликда план ҳақидаги Директивалар проектида партия ва ҳўкуматимизнинг халқ фаровонлигини ошириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлиги ўз фидоисини топган. Бешйилликда СССРнинг миллий дарамади тахминан 60 процент қўпайди, ишчиларнинг иш ҳақи тахминан 30 процент, молхўзчиларнинг пул ва напура дарамадлари ўртача қаманда 40 процент ошди. Уй-жой қурилиш қарийб икки баравар кенгайрилди. Фан, маданият, сан'атни тўғлаб-янаштириш йўлида буюк ишлар амалга оширилди.

Ватанимиз пойтахти, Москвада бугун очилганлар тарихий с'ези ана шу улуғвор вазиёларга ифодаланган Директивалар проектини муҳокама қилади. Ҳеч шубҳа йўқки, халқимизнинг асл фарзандлари—с'езд делегатлари бутун партиянинг, бутун совет халқининг фикри-иқрини яққиллаш билан ифода қилиб, улуғ вазиёлар белгиланган Директивалар проектини ма-

қулайдилар. Партиямизнинг XX с'езиди Ватанимизни янада тўғлаб-янаштириш, коммунизм барпо қилиш йўлида халқ билан партиянинг бирлиги ва бирдамлигининг ёрқин намоишига айланади.

Партиямизнинг XIX с'езидан буюн ўтган давр халққаро муносабатлар соҳасида Совет Иттифоқи тинчликни сақлаш ва муостақамлаш учун, халққаро вазиёларга каскинликни юмшатиш ва халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни кучайтириш учун э'р бериб қураш олиб борган давр бўлди. Совет Иттифоқининг халққаро миқ'ёсдаги обрў ва а'тибори беқисс даражада ортиб, халққаро муносабатларга доир энг муҳим проблемаларни ҳал қилишда Совет Иттифоқининг та сирини мислсиз даражада кучайди.

Буюк давлатимизнинг халққаро муносабатлар соҳасидаги хал қилучи итуқлари Коммунистик партиямизнинг ташки сиебат соҳасида улуғ Лениннинг икки системаси — социалистик ва капиталистик системаларнинг узоқ вақт бериб яшатиш ва тинч йўл билан мунобақа қилиш мумкин эканлиги тўғрисидаги кўрсатмасига қайтиб ама қилиб қолганлиги самарасидир. Сўнгги йилларда халққаро муносабатларга каскинликни юмшатиш йўлида жуда э'р муваффақиятлар қўлга киритилди. Ленинча тинч тоғу янаш принципини ўз тапши сиебатининг асосий принципини қилиб олган Совет Иттифоқи тинчликни муостақамлаш ишига э'р ҳисса қўшди.

Коммунистик партиямиз ва ҳўкуматимизнинг ташки сиебат соҳасида кейинги йилларда амалга оширган бирканча тадбирлари: Совет Иттифоқининг Хитойнинг республикаси билан муносабатларининг муостақамлашнинг, Австрия билан давлат партовмаси тузилиши, СССР билан Югославия ўртасидаги муносабатларининг нормалашуви, СССР билан Финляндия ўртасидаги муносабатларининг муостақамлашнинг халққаро каскинликни юмшатишга жуда катта роль ўйнади. Тўғи давлат бошқарушининг Женева Ренгати халққаро вазиёларга каскинликни юмшатишда, тинчликни муостақамлашда ма'лум муваффақиятларни қўлга киритишга йўл очди.

Н. А. Будганин ва Н. С. Хрущев ўртоқларининг Хитойнинг, Бирма ва Афғонистонга қилган сафари халққаро муносабатлар тарихида алоҳида аҳамиятга эга бўлган буюк воқеа бўлди.

«Бу сафар катта халққаро аҳамиятга эга бўлди», — дейди Н. А. Будганин. — Сафарининг катта халққаро аҳамияти аввало шундан иборатки, бу сафар вақтида Совет Иттифоқи ташки сиебатининг асосий аснинча принципини — социал-сиейсий системалар турлича бўлган давлатларнинг тинч ва тоғу янаш принципини тўғи принципини эканлиги қайта-қайта а'тиқланди. Бу сафар шу принципининг тинчликни ва халқлар ҳарвасизлигини муостақамлаш учун, давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишонччи ривожлантириш учун муостақам асос эканлигини аниқ ва яққол кўрсатди».

Бутун пойтахтимиз Москвадан, жонажон партиямиз тарихий XX с'езидининг миқбаридан коммунизм ғалабаси учун қурашга алоқмандлиқ учун сўзлар айнарайди, тинчликсевар халқларнинг дўстлиги ва ҳамкорликка қақуриш, бутун дунёда тинчликни муостақамлашга ундовчи оташини сўзлар бутун жаҳонга ёйилди. Халққа ишонган, жўш уриб турган халқ ижодий буюлидан баҳраманд бўлган улуғ партиямизнинг тарихий с'ези миқбаридан айтилган ҳарбир сўз совет кишисининг қалбидан жой олди, уни Ватанимизнинг шон-шўхратини янада ошириш, коммунизм ғалабаларини учун фидокорона қурашга олаштирилади. Чўнги мамлакатимизда партия билан халқ бир-бири билан чамбарчас боғлангандир. Коммунистик партиямизнинг халқ манфаатларидан юксак манфаати йўқли.

Партиямизнинг XX с'езиди Маркс — Энгельс—Ленин—Сталиннинг дунёга ўзгартиручи ғолиб идеяларининг қудратини, энгилмаслигини бутун дунёга намоиш қилади. Коммунистик партия ана шу идеялар, марксизм-ленинизм та'лимотида ама қилаётганлиги билан кучайди.

Совет халқи бутун Москвадан келган, с'езд миқбаридан айтилган сўзларини ошқиб кутди, жон қудули билан тинглади, юрагига жон қилиб олди. Севимли раҳбар ва йўлбошчиси, коммунизм қуришнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлган партиямизнинг тарихий XX с'езиди белгилаб берган улуғ программа билан қураланган халқимиз Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизмнинг порлоқ ғалабаларини сари олға бери.

Р. САХИБОВ.

М. ШАЙХЗОДА.



Республика марказий пахта уруғчилиги станциясида. Суратда: 3. Ореховская ва С. Расулова ўртоқлар лабораторияда Бегобо, Қарши, Оқдўғон пахта заводаларидан юборилган 108-Ф сорт уруғлик чигитининг унчулаларини текширмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Илмий-текшириш ишларини ривожлантирамиз

СССР халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг олтинчи бешйиллик пилани ҳақидаги КИСС XX с'езиди Директивалари проектида фанни бутун чоралар билан ривожлантириш, илм-фаннинг барча соҳаларида илмий-текшириш ишларини кенгайтириш, техникани тараққий эттириш ва ишлабчиқаришнинг ташкил этишга илмий муассасаларнинг ролини ошириш, илмий-текшириш институтларининг ишларини қайтадан қуриш, уларнинг фаолиятини хўжалиқнинг конкрет ахтиёжларини қонилирига кўпроқ ақидалантириш вазиёларни қўйилган. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ишотлар институтининг илмий коллективи бу кўрсатмаларни олтинчи бешйилликдаги ўз фаолиятларининг программаси деб қилиб, ўз ишларини қайта қурмоқда.

Бизда илмий-текшириш ишлари асосан икки йўналиш (Ўзбекистон шартотида саноат-граждан қурилиши ва республиканинг сув ресурсларидан фойдаланиш масаласи) бўлиб олиб борилади. Биринчи йўналиш бўйича ҳозирлаб ишлатилган метод билан қуриладиган бинолар ва ишотларнинг янги конструктив формаларини топиш ҳамда уларнинг экинларга бардон беришини ҳисобга олтириш янги методларини ишлаб чиқишга киришилди. Бу масалани ҳал қилиш териториясининг кўпийлиб қисмида кучли экинлар бўлиб турадиган Ўзбекистон шартотида жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Республикамизда қурилишнинг илустриал методларини кенг қўлланиш кўзда тутилган бир пайтда заводалар ва полигонларда темир-бетон конструкциялар ишлаб чиқаришнинг янги қўпайтириш талаб қилинади. Шунга кўра институт илмий кучлари цемент ва сизил бетоннинг янги хилларини яратиш устида иш олиб бориладир. Бундан ташқари илмий ишлар тематикасида тебатиб қайлашадиган цементдан полган шартотида тез қотадиган бетонлар ва тебратин тегирионларда оҳақ ҳамда кулдан тайёрланган цементдан гоавлик бетонлар тайёрлаш технологиясини ишлаб чиқиш ва маҳаллий ресурслардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган бошқа масалаларни ҳал қилиш ҳам кўзда тутилган.

Директивалар проектида техника экинлари етиштиришнинг қўпайтириш вазиёси ҳам қўйилган. Сув ишотларни қурилиши ва сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш масалалари бўйича қилинадиган ишлар республикада пахтачиликни янада ривожлантириш вазиёси билан боғлиқ ҳолда олиб борилади. Шунинг учун ҳам илмий ишлар тематикасида дар'азар сувини иригация қаналларга оқитишни яхшилаш ва Ўзбекистонда сўғириш системасини яхшилаш проблемасини ҳал қилиш қабил масалаларга бирмунча катта ўрин берилган.

Юқорида кўрсатиб ўтилган проблемалар йирик проеклаш, қурилиш ташкилотлари ва корхоналар билан ҳамкорликка ҳал қилинади. Биргаликада ишлаш тўғрисида «Узгоспроект», 32-нчи қурилиш итети, «Алмалыкгорстрой», «Средазгидрострой», «Средазнегоспроект», республика Сув ҳўжалиги министрига ва бошқа ташкилотлар билан институт ўртасида шартнома тузилади. Институтимиз илмий коллективни республикада халқ ҳўжалигини янада ривожлантириш учун бутун кучини олтинчи бешйилликда қўйилган вазиёларини бажаришга сафарбар еттилади.

М. Т. УРАЗОЕВ,

Профессор, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ишотлар институтининг директори.

С. Т. АЛТУНИН,

профессор.

В. П. ШУЛЬЦ,

профессор.

Улуғ ғамхўрлик

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати менга жуда қардон бўлиб қолган. Мен ва хотиним жониятда бўлган бери ишлаймиз. Мен йигирув фабрикасида, хотиним с'ез ишлаб чиқариш фабрикасида ишлаймиз. Иккаламиз ҳам КИСС XX с'езиди шарафига бошланган социалистик муسابакка қатнашиб, кўпийлиб нормани 115—120 процентдан бажариб келмоқдамиз. Биз қанчалек кўп маҳсулот ишлаб чиқарсак, мамлакатимиз, халқимиз шунчалек бадалат бўлади, турмуш фаровонлигимиз шунчалек яхшиланади. Биз бунини яхши биламиз.

Жонболлик билан ишлаймиз учун партия ва ҳўкуматимиз томонидан ҳамма шароит яратиб бериладир. Бизнинг тўғрисида қилинаётган меҳрибонликнинг чеки йўқ. Уни биз ҳар кун, ҳар қадамда сезиб турибмиз. Меннинг оқлам ақидалигина ана шу меҳрибонликдан яна бир марта баҳраманд бўли.

Раскова кўчасида қурилаётган катта бино фойдаланиш

Буюк дўстлик

Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида бўлиб, иттифок ва ўзаро ёрдамлашнинг тўғрисида Шангаи тўғрисида кўнра 14 февральда олти йил бўлади. Ана шу йиллар ичидан биз бораган воқеалар социализм ва демократиянинг жаҳон лагери бошида турган иккала буюк давлат ўртасидаги шартноманинг гоят катта ҳалқаро аҳамиятга эга эканлигини кўрсатди. Хитой билан СССР ўртасида йилдан-йилга ўсиб ва мустақамлашиб бораётган қарошларча иттифок ҳамда дўстлик ҳар иккала мамлакатнинг иқтисодий ва маданий жиҳатдан тараққий этишига ёрдам беришга қўлмай, балки Осиёда ва бутун дунёда тинчликнинг ҳам қудратли факторидир.

Хитой ва Совет давлатлари ўртасидаги дўстлик янги тарихда мисли кўрилмаган муносабатларнинг намунаси. Хитой билан Совет Иттифоқининг сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳалардаги ҳамкорлик — тенг ҳуқуқлиқ, суверенитет ва миллий мустақиллик принципларида изчиллик билан риоя қилишга асосланган ҳамкорлик бири-бири билан боғлиқдир.

Мана бу самарали ҳамкорлик Хитой Халқ Республикасининг ривожланиши ва мустақамлашшига гоят катта роль ўйнади. Утган олти йил Хитой Халқ Республикаси учун бутун бир тарихий даврга тенг бўлди. Еш Хитой давлати ўрток Мао Цзе-дун бошчилигидаги Хитой Коммунистик партияси раҳбарлигида ана шу қисқа вақт ичидан турмушнинг ҳамма соҳаларида гоят катта муваффақиятларга эришди ва ениликдан катта қадамлар ташлаб социализм куриш йўлидан олға бормоқда. Хитой Коммунистик партияси ва халқ ҳукумати оғир саноатни устуни даражада ривожлантирган ҳолда мамлакатни социализмга асосан индустриалаштириш, қишлоқ хўжалигини, шунингдек капиталистик саноат ва савдода социализмни ўзгартиришларни аста-секин амалга ошириш йўлидан бориб, мамлакатларнинг қўшмаишларини меҳнатқашлар оммасини ана шу вазибаларини бажариш учун курашга отлангирди.

Мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг биринчи бешйиллик планини муваффақият билан бажармоқда. Бу план 1953 йилда амалга оширилган бўлган эди. Бунинг устига ўрток Чжоу Энъ-лайнинг Халқ сиёсий консуллати кенгаши Умумхитой комитетининг сессиясида қилган докладыда ахборот бериб ўтганидек, халқ оммасининг куч-гайрати, ижодий меҳнат кўтаришқилиги ва социализм оғир тез ўсиб бораётганлиги туфайли социализмни ўзгартиришнинг мўл'оси ва сур'атлари биринчи бешйиллик планда кўзга тутилган мақсадлардан анча ўзиб кетди ҳамда Хитойни социализмни индустриалаштириш тизорик ривожлантириш учун қўлайроқ шароитлар явузла келди.

Саноат ишлабчиқариши соҳасида 1955 йилдаги — биринчи бешйилликнинг учинчи йиллиги топириққ ошиб бажарилди, я'ни 1952 йилдаги нисбатан 62 процент кўпайди. Утган йили хитой деҳқонлари лон эканларидан мисли кўрилмаган даражада юкори ҳосил олдлар. Ҳосил миқдори 182 миллион тоннадан ҳам ортиб кетди. Шу билан бирга пахтадан ва бошқа техника екилларида ҳам рекорд даражада ҳосил етиштирилди. Бу йил саноат ишлабчиқариши ҳамда утган йилдаги нисбатан деярлик 20 процент кўпайди, лон эканлари етиштириш деярлик 9 процент ва пахта етиштириш 18 процент ўсди. Ўрток Чжоу Энъ-лайнинг ўз докладыда айтиб ўтганидек, халқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги бешйиллик планининг дастдақи уч йиллиги порлоқ яқунлар, бу план ҳамма асосий вазибалар юзасидан 4 — 4,5 йил ичидан бажарилди, деб айтиш учун тўла ишонч беради.

Хитойда қишлоқ хўжалигини кооперативлаштириш ҳаракати гоят кенг қўлчойди. Қишлоқ хўжалиги социализмга ўзгартириш йўлига маҳкам қадам қўйди. Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперативлари 93 миллионга яқин деҳқон хўжалигини, ёки Хитойдаги ҳамма хўжаликларнинг 78 процентини бирлаштирди. Шундан деярлик 25 миллион хўжалик тамоҳида социализмга характерда бўлган юкори типдаги кооперативларда

Дўстлик, иттифок ва ўзаро ёрдамлашнинг тўғрисидаги Совет-Хитой шартномасининг 6 йиллигига доир

*

бирлаштирилган. Шу йил январь ойи охирида қақриланган ХХР Олий давлат кенгаши мамлакатнинг қишлоқ хўжалигини 1956 — 1967 йилларда ривожлантириш тўғрисида янги гоят катта программани қабул қилди. Бу программанинг амалга оширилиши Хитойда кенг қишлоқ хўжалик районларининг қиёфасини тубдан ўзгартирди, хитой деҳқонларининг фаровонлигини анча оширди ва озиқ-овқат ҳамда техника томоҳиёсини етарли миқдорда етиштиришни таъминлайди.

Хитой Коммунистик партияси хитой халқини Хитойни эконоимкаси қўллаб-йириш қудратли давлатга айлантириш йўлидан, социализмга жамият куриш йўлидан ладиллик билан олиб бормоқда. Хитой Халқ Республикасининг раиси Мао Цзе-дун ХХР Олий давлат кенгаши мажлисида нутқ сўзлаб, бундай деган эди: «Ҳозирги вақтда бизнинг мамлакатимиз буюк социализм революция юксалган бир вазиётда турибди... Таъминан яна уч йилдан кейин социализм революция бутун мамлакат миқёсида асосан тугалланади».

Хитой халқининг социализм йўлидаги голибона юриши совет халқи билан бўлган дўстликнинг анда мустақамлашнинг ва чуқурлашнинг билан ишончданди. Утган олти йилдан давр СССР ва Хитой халқларининг бир-бирларига ёрдам бериши, иккала мамлакатнинг иқтисодий ва маданий прогрессига қўмақлашнинг астойдил истаётигиларининг яққол намоиш қилиб кўрсатди. Совет Иттифоқи Хитой Халқ Республикасида гоят катта иқтисодий, илмий-техника ва ишлабчиқариш ёрдами бериб, хитой халқига иқтисодий куришнинг соҳасидан жуда бой тажрибасини ўргатмоқда. Хитой халқи биринчи бешйиллик планини амалга ошираётган вақтда бизнинг мамлакатимиз Хитойга 156 та янрик саноат корхонасини куришга ёрдам бериб, бу корхоналар учун зарур-асоб-ускуналарни етказиб бериб, Совет ҳукумати ядро физикаси соҳасидаги тадқиқотларини ривожлантириш ва атом энергисидан тинч мақсадларда фойдаланиш учун илмий-эксперименталь базалар барпо этишда ҳам Хитой Халқ Республикасига ёрдам бериш тўғрисида қарор қабул қилди. Хитой Халқ Республикаси ҳам турли соҳаларда, масалан, тўдималик саноатида, ипаччиликда, чой етиштиришда бўлган ўз тажрибасини ва муваффақиятларини. Совет Иттифоқи билан бажонидаги ўртоклашмоқда. Ҳар иккала мамлакат учун фойдали бўлган Совет-Хитой савдоси узалуксиз ривожланиб бормоқда. Маданий алоқалар ва бошқа қўпига соҳаларидаги ҳамкорлик кенгайиб бормоқда. Утган йилнинг охирида Москва — Улан-Батор — Пекин ўртасида янги темир йўлда қатнов бошланганлиги совет ва хитой халқлари ўртасидаги алоқаларини мустақамлаш ишига анча катта ҳисса бўлиб қўшилди. СССР, ХХР ва МХР томонидан биргаликда куриланган темир йўл «дўстлик йўли» деб аталди.

СССР билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги қудратли иттифок Узоқ Шарқда ва бутун дунёда тинчликни сақлаш ҳамда мустақамлаш иши учун ҳақиқатан ҳам гоят катта аҳамиятга эгадир. Кейинги олти йил ичидан халқаро воқеаларнинг ривожланиши бу икки буюк давлатнинг тинчлик ҳамда хавфсизлик масалаларида яқиндан ҳамкорлик қилиши тинчликнинг қудратли фактори эканлигини кўрсатди. Бу ҳамкорлик Кореядаги урушни тўхтатишда, Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатишда, Узоқ Шарқдаги вазиётини кескиллатишга уринаётган империализм агрессив кучларини тийиб туришда гоят катта роль ўйнади.

Хитой Халқ Республикаси халқаро майдонда шундай бир давлат бўлиб ҳаракат қиломоқдаки, тинчликни ва халқаро хавфсизлигини сақлаш соҳасидаги муҳим проблемалардан биронтасини ҳам Хитой Халқ Республикасининг иштирокисиз ҳал этиш мумкин эмас. Бунинг жумладан, Корея ва Ҳинди-Хитой масалалари юзасидан қақри-

рилган Женева кенгаши, Осиё ва Африка мамлакатларининг Бангаун конференцияси яққол кўрсатди. Бунинг ҳозирги вақтда Женевада олиб борилаётган Хитой-Америка музокаралари ҳам кўрсатди. Қўшма Штатлардаги ҳуқуқрон доиралар халқ Хитойга эъру душманлик билан қараётган бўлсалар ҳам, улар бу музокараларни олиб боришга мажбур бўдилар.

Хитой Халқ Республикаси халқаро кескилини анда юмшатишга қаратилган муҳим тақлифларни ўртага қўйишда кўп марта ташаббус кўрсатди. Хитой ҳукумати Тайвань районидан кескин аҳолини юмшатиш ва тугатили масаласини тинч йўл билан ҳал этиш тўғрисида АҚШ билан бевоиста музокаралар олиб боришга тайёр эканлигини билдирди. Хитой Кореяни тинч йўл билан қайта бирлаштириш масаласини ҳал этиш мақсадида Узоқ Шарқ конференцияси қақришнинг тақлиф этди. Хитой Вьетнам ҳақидаги битимларнинг амалга оширилишини таъминлаш учун яна Женева кенгаши қақришнинг тақлиф этди. Хитой ҳукумати Осиё ва Тинч океан мамлакатларига, шу жумладан Қўшма Штатларга мурожаат қилиб, коллектив тинчлик пакти тузишнинг тақлиф этди. Хитой Халқ Республикасининг тинчликни мустақамлаш йўлида изчиллик билан курашаётганлиги бутун дунё халқларининг, айниқса Осиё халқларининг унга бўлган хайрихоҳлигини кучайтирди. Осиё халқлари буюк Хитой давлатини мустақамлашчиликка ва миллий асоратга қарши саботини курашчи деб билимоқдалар.

Совет Иттифоқи Хитой Халқ Республикасининг тинчлик йўлидаги куч-гайратини актив қўллаб-қувватламоқда. Совет ҳукумати Хитой Халқ Республикаси ҳукумати Тайвань масаласидаги сибасини қўллаб-қувватламоқда. Совет ҳукумати Америка қўшунларини Тайваньдан ва Тайвань бўғозидан олиб чиқиб кетиш ҳамда АҚШнинг Хитой Халқ Республикасига қарши қаратилган агрессив ҳаракатларини тўхтатиш масаласида ҳам ХХР ҳукуматининг талабига қўшмоқда. Совет Иттифоқи, Тайвань Хитой территориясининг ажралмас қисми бўлиб келди ва бундан буюн ҳам шундай бўлиб қолади, деб ҳисоблайди. Совет Иттифоқи Хитой Халқ Республикасига БМТга конуний ўрнини беришни талаб этди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой Халқ Республикасининг ҳуқуқларини қатъий туриш изчиллик билан ёрдам келмоқда. Совет халқи Хитойнинг янги ишончли ва сароқатли дўсти бўлиб, хитой халқининг ўз ҳаёқ-демократик давлатини мустақамлаш учун, социализм куриш учун, ўз ватанининг шон-шарафи ва мустақиллиги учун олиб бораётган курашида унга ёрдам беришни қарошанк бурчи деб ҳисоблайди.

Шу билан бирга Хитой Халқ Республикаси ҳам Совет Иттифоқининг умумий тинчликни таъминлашга қаратилган ҳамма тадбирларини қатъий қўллаб-қувватлаб келмоқда. ХХР Европада коллектив хавфсизлик учун Совет Иттифоқи олиб бораётган курашини тўла равишда қўллаб-қувватламоқда. Варшава шартномасида қатнашчи давлатлар Сиёсий консуллатиёи комитетининг Прагада бўлган мажлисида ХХР вакили, Хитой ҳукумати Европадаги тинчликни Осиёдаги тинчликдан ажратиб бўлмайд деб ҳисоблайди. Хитой халқи тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашда СССР билан демократик лагерьдаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда ҳаракат этади, деб ўқтириб ўтди.

Халқ вакиллари консуллатиёи кенгаши Умумхитой комитетининг кейинги сессиясида сўзлаган нутқида ўрток Чжоу Энъ-лай қардош хитой халқининг ана шу олийжаноб қат'иятини ўқтириб ўтди. «Хитой халқи, — деди у, — Совет Иттифоқини ва халқ демократик мамлакатларини ҳаммаи қўллаб-қувватлайди. Дунёда ҳечқандай куч бизнинг қардошчилигимизга ва дўстчилигимизга нутур етказоламайди».

Буюк ва бузиламас Совет-Хитой дўстлиги абадий яшасин ва мустақамлашсин! Бу дўстлик СССР ва Хитой халқларининг ўз тараққиётлари учун, Осиёда ва бутун дунёда тинчликни ҳамда хавфсизлигини мустақамлаш учун олиб бораётган курашида янада муваффақиятларга эриштишлари учун гаровдир.

В. НИКОЛЬСКИЙ.

Г. Бэржесс блан Д. Маклин баёноти

Англия Ташқи ишлар министригининг соёиқ ҳодимлари Г. Бэржесс ва Д. Маклин 11 февральда «Националь» гостиницасида Англиядаги «Рейтер» агентлигининг мухбири С. Уиланд ҳамда «Санди таймс» газетасининг мухбири Р. Хьюз, ТАСС мухбири В. Селиверстов ҳамда «Правда» газетасининг мухбири Е. Литовско билан учрашди ва уларга баёнот бердилар.

Г. Бэржесс блан Д. Маклиннинг мажкур баёноти қуйида э'он қилинди.

«Англия Ташқи ишлар министригининг соёиқ ҳодимлари Гай Бэржесс ва Дональд Маклин қуйидаги баёнотни беришни истадилар.

Бизнинг фикримизча, бизнинг ҳозирги турган жойимиз ва бизнинг илгариги фаолиятимиз тўғрисидаги шубҳалар ва фикрлар учаллик катта бўлмаса ҳам, лекин аҳамиятга эга бўлган факторидир. Англия-Совет ҳамжиҳатлиги қарши бўлганлар бу фактордан шу вақтгача фойдаланиб келдилар ва яна фойдаланишлари мумкин.

Шу музоказаларга кўра, биз бу баёнотни э'он қилиш яхшироқ деб топдик.

Биз ўзимизда бўлган расмий ма'лумотларга асосан, Англия сибаси ҳам, айниқса Америка сибаси ҳам ўша вақтда Совет Иттифоқи билан Габр ўртасида катта ҳамжиҳатлиқ арилишни кўзга тулмаганлигига аниқ ишониб, яна шу ҳамжиҳатлиқга арилиш йўлидаги сибасига ўз ҳиссамизни қўямиз, деган ният билан Совет Иттифоқида келганми. Ўша вақтда бизнинг ағзалар турган маъқимиз, агар биз тинчликни сақлаб қолшини истасак, мана шундай ҳамжиҳатлиқ бўлиши мутлақо зарур деган фикрга келмоқ учун бизга тўла асос бери. Совет сибасининг мақсади мана шундай ҳамжиҳатлиқга арилиш деган ҳулосага келмоқ учун бизга ҳамма асослар бор эди. Бундай ҳамжиҳатлиқга арилишга қарши ҳаракат қилаётган, учаллик катта бўлмаса ҳам, лекин қудратли бўлган одамлар гуруппасининг планларини тўла хабардор бўлиб туриш имкониятига эга эдик, шунинг учун ҳам бизга шу планлардан хабарланишнинг учун ҳамма асослар бор эди.

Қамбрижа бўлган вақтимизда иккаламиз ҳам коммунист эдик. Биз ўз сиёсий фаолиятимизни тўхтатганлигимизга ҳозирги вақтда ҳам биз кўриб турган вазиёт тўғрисидаги марксизм аналлизга бирон даражада қўшмаишлангилмиз сабаб бўлганми йў, балки энди бизга аниқ равшан бўлишча, давлат хизматида турган вақтимизда ўз иделариямизни бошқа қарқандай жойлаганда қараганда кўпроқ амалга оширамиз, деган хато фикрга бўлганлигимиз сабаб бўлди.

Давлат хизматида кирганлигимиз муносабати билан сиёсий фаолиятни тўхтатиш зарур деган фикрга келганлигимизни нотўғри талкин қилиш, айтишлар, Форми Оффиснинг баёни қиқаришга ва бу баёнотда Форми Оффиснинг бизни Комбриждаги совет агентлари бўлиб қолган кишилар деган «фикрга» келишга сабаб бўлганга ўхшайди. Форми Оффис, албатта, ўзи хоҳла-

ганича «фикр» қилиши мумкин. Брок, шу нарсга шунинг, бу масалада Форми Оффис эмас, балки биз кўпроқ хабардоримиз. Биз иккаламиз ҳечқачон совет агентлари бўлган эмасми.

Ўша пайтгача бизнинг йўлимиз бир-бирига ўхшаш бўлиб келди. Кейин ҳарқайсимиз ўз мартабаларимизга турли йўллар билан эришдик. Шу сабабли, бу мартабаларга қандай эришганлигимизни алоҳида-алоҳида айтиб бериш яхшироқ бўлади.

Маклинга келганда, у 1935 йилдан тартиб, то 1951 йилгача Лондонда ва Парижда, Вашингтонда ва Қоҳирада расмий дипломатия хизматида ишлаб келди, шундай қилиб, уруш лаврини истисно қилганда, у фақат Маклиннинг ўзи учунгина эмас, шу билан бирга бошқа кўп кишилар учун ҳам мажбур бўлмаган сибасини ўтказиб келган аппаратининг бир қисми бўлди. У, урушга қадар Англиянинг ташқи сибасига, айниқса Абиссиния ҳақидаги, Испаниядаги граждандар уруши ва Мюнхен воқеалари ҳақидаги ташқи сибасига ўзининг саёиқ муносабатда эканлигини айтганда, Форми Оффисда асло ўзи ёлғиз эмас эди. Брок, урушдан кейин у тобора кўпроқ ёлғизлини қолдирди. «Коммунизм хавфи»дан ташқари бошқа бирон нарсга тўғрисида ўйлашни истамаган, Узоқ Шарқдаги ва Европадаги Америка сибасининг беаимиялигини ва хатарли сибат эканлигини тушунаганидан кишини топиш тобора қийинроқ бўлиб қолди. Дипломатия хизматини бажаришнинг янада давом етириш мумкин бўлмайдиган иш бўлиб қолди.

У, келажак тўғрисида ўзи учун ҳарқанча план тузса ҳам, лекин унинг ҳақида Форми Оффиснинг ва хавфсизлик органдарининг ўзларига ҳос ниятлари борлигини кўрсатган яққол белгилар 1951 йил май ойида ма'лум бўлиб қолди. Унинг хизмат кабинетиди телефон ҳам, уйдаги телефон ҳам унинг гапини махфий равишда ешитиб турадиган микрофонларга айлантирилди, у қаёқда бора ҳам, ҳамма жойда контраэвликка агентлари уни кузатиб турадиган бўлиб қолдилар, ўз шерикларидан бирини аса унга гап олиб қўлга тушириш учун бриктириб қўйдилар.

Шу сабабли Маклин, Совет Иттифоқида кетинга ва Совет Иттифоқида туриб Шарқ билан Габр ўртасида ҳамжиҳатлиқ бўлишга эришмоқ учун ўз имконияти борица ҳаракат қилишга қарор қилди. Полициялар пойлаб юрган шароитда мамлакатдан чиқиб кетишга қийинчилик Бэржесс блан учрашмиш туфайли ҳал бўлиб қолди. Вашингтонда Англия элчихонасида ишлаб турган ва ўша пайтда Вашингтондан Лондонга енгинига қайтиб келган Бэржесс мамлакатдан чиқиб кетиш учун зарур бўлган ҳамма нарсаларини ташқи етишга рози бўлибгина қолмасдан, ўзи ҳам Англиядан жўнаб кетишга қарор қилди. Бундай сафар кўзи ериши яқинлашиб қолган Маклин хоним учун жуда ҳам хатарли эди. Маклин хоним 1953 йилда болалари билан бирга Совет Иттифоқида келди.

Бэржессга келганда, у Қамбриждан кетишга қарор қилиб, Би-Би-Си хизматга

кирди. Кейинроқ унга бошқа мансаблар ҳам тақлиф қилинди. У бу тақлифларга рози бўлиб, дастлаб Англия махфий хизматининг бўлимларидан бирида, сўнгра аса Форми Оффисда ишлади. Шу вазибаларда ишлаб юрган вақтда у ҳаммавет совет сибасига ҳайрихоҳлик билан қаради. Шу билан бирга, унда Англия-Америка сибасининг урушдан кейинги характери тўғрисида хавотирланиш қўйиб қолди. Шарқ билан Габр ўртасида модус вивендида эришмаганлиги, сўнгра аса бунга арилиш учун ҳечбир ҳаракат қилинмаганлиги бу хавотирликини жуда кучайтириб юборди.

У, Би-Би-Сида ишлаган вақтда ҳам, Форми Оффиснинг ҳодими бўлган вақтда ҳам, Махфий хизмат билан ёки контраэвликка (Эн-Ай-Фай) билан алоқада бўлган вақтларда ҳам ҳам қарашларини ва ўзининг коммунист эканлигини ўз дўстлари ёки ўз шерикларидан аширганга йўқ. Мажкур мансабларда ишлаб юрган лавраги унинг қарашлари, Бэржесс совет агенти эди деган да'воларни бутунлай рад қилади.

Бэржесс 1951 йилда Вашингтондан Лондонга қайтиб келгандан кейин бир ҳафта ёки шунга яқин вақт ўтган вужудга келган вазиётни тушуноқ учун унинг қарашларини шундай изохлаб бериш зарур. У Форми Оффис Америка департаментининг бошлиғи Маклин ҳузурига бори. Шу учрашув вақтида улар ўз билимларининг ҳамма сиёсий вазиёт тўғрисидаги ва уруш лаври тўғрисидаги тушунақларининг бир-бирлариникига тўла равишда мос бўлиб тушганлигини қайдиқлар. Шундан кейинги воқеалар қуйидаги вазиёт туфайли ву-жудга келди. Шундан бирнеча ой муқаддам дипломатия хизматидан кетиш мақсадида бошқа иш қилгарабологан Бэржесс Форми Оффиснинг Бэржесснинг дипломатия хизматидан кетишга қарор қилганлигидан бирнеча вақт кейин ва унинг шундай қарорига келганлигидан қат'ий назар, уни дипломатия хизматида бундан буюн ишлатмасликка қарор қилганлигини сезиб қолди. Шубҳа йўқки, ҳечбир агент Форми Оффисдаги хизматини ўз ташаббуси билан ташлаб кетмаган бўлар эди.

Брок, ҳал қилиш пайти келганда Бэржесс ўзи кирмоқчи бўлган ишни ўз ижодига халлоқ равишда бажаришни истарикиман, ёки бажаролавермакман, деб шубҳаланиб қолди.

Шу сабабли, Маклин Бэржессга, мен энди Форми Оффис ва унинг сибаси учун ишлатмасликка қарор қилдим, деб айтганидан, шунингдек иккаламиз СССРга жўнаб кетайлик, деб тақлиф қилганда Бэржесс бу тақлифга қарор рози бўлақолди. Уларнинг назарида ўзларидан ҳамма давом қилиб келган фикри фақат СССРгагина у ёки бу шаклда амалга ошириш имконияти мавжуд эди.

Совет Иттифоқидаги турмушимиз бизда, ўша вақтда тўғри қарор қабул қилган эканми, деган ишончни туғдирди. Биз бу баёнотни матбуотда э'он қилоқ учун топирамиз.

Дональд МАКЛИН, Гай БЭРЖЕСС.

МАО ЦЗЭ-ДУН ТАИЛАНД ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ КАБУЛ ҚИЛДИ

ПЕКИН, 11 февраль. (ТАСС). Синьхуа агентлиги қуйидагиларни билдирди: ХХР Мао Цзэ-дун Таиланд делегациясини қабул қилди. Бу делегация ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстликни мустақамлаш мақсадида Хитой Халқ Республикасида келган эди. Қабул маросимида Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош миистри Чжоу Энъ-лай, бош министр ўринбосари Чэнь И, давлат ва жамоат муассасаларининг мас'ул ҳодимлари ҳозир бўдилар.

СОВЕТ-АЛБАНИЯ САВДО МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

1956 йил 11 февральда Москвада СССР билан Албания Халқ Республикаси ўртасида 1956 йилда бир-бирларига товар етказиб бериш тўғрисида Битим имзоланди.

Бу Битимга мувофиқ, Совет Иттифоқи Албанияга рангли металллар, прокат, химикат ва бўёқлар, дори-дармон, автомобиллар, машиналарнинг запас қисмлари ва асбоб-ускуналарини ҳамда Албания халқ хўжалиги учун зарур бўлган бошқа товарларни етказиб беради.

Бундан ташқари ялғари тузилган битимларга мувофиқ, Совет Иттифоқи 1956

публикасида келган эди. Қабул маросимида Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош миистри Чжоу Энъ-лай, бош министр ўринбосари Чэнь И, давлат ва жамоат муассасаларининг мас'ул ҳодимлари ҳозир бўдилар.

Албания аввалги йиллардагидек бу йил ҳам Совет Иттифоқида нефть, битум, мис, фанера, тамеки, машина ва бошқа товарлар етказиб беради.

Битимнинг совет томонидан Ташқи савдо министри И. Г. Кабанов, Албания томонидан Савдо министри К. Нгеля имзолади.

СОВЕТ-РУМИНИЯ САВДО МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

Олиб бориладан музокаралар натижасида 1956 йил 11 февральда Москвада ССР Иттифоқи билан Руминия Халқ Республикасининг 1956 йилда бир-бирларига товар етказиб беришлар тўғрисида Протокол имзоланди.

Протокол ҳар иккала мамлакатнинг бир-бирларига етказиб берадиган товарлари миқдорини 1955 йилдагига нисбатан янада кўпайтиришни кўзга тутди.

Совет Иттифоқи Руминияга пахта, қора металллар прокати, темир рудаси, қиш, рангли металллар, саноат ускуналари, қиш-

лоқ хўжалик машиналари автомобиллар ва Руминиянинг халқ хўжалиги учун зарур бўлган бошқа товарларни етказиб беради.

Руминия СССРга нефть, махсулотлари, баллиқ овлаш кемалари, баржалар, мебельлар, гўшт ва ўтган йилларда Руминия томонидан СССРга етказиб турилган бошқа товарларни етказиб беради.

Протоколни Совет томонидан Ташқи савдо министри И. Г. Кабанов, Руминия томонидан Ташқи савдо министри М. Попеску имзолади.

ТЕАТРЛАРДА

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/II да Чин муҳаббат, 15/II да Оғрик тиллар.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/II да Тохир ва Зухра, 15/II да Трагедия.

МУҚИМНИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/II да Муқимий.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 14/II да Катта концерт.

Ўзбекистон давлат филармониясининг ўзбек ашула ва рақс ансамбли, хор капелласи ва симфония оркестри, дирижёр—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ф. Шаисидинов, филармония солистлари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Меҳри Абдуллаева,

Тошкент Шарипов, Дилором Шерова, Алишер Навоий номли театр солисти

Болгария маҳаллий халқ советларига сайлов

СОФИЯ, 12 февраль. (ТАСС). Бугун Болгарияда маҳаллий халқ советларига сайлов бўлаётди, шунингдек халқ суяқларига ва сул маслаҳатчилари сайланди. 59 минг халқ маслаҳатчилари (Болгарияда округ, оқолия